

**Elevbedrift i
valgfaget produksjon
av varer og tjenester**

Samfunnet trenger skapende mennesker som ser muligheter for nye og framtidige arbeidsplasser som kan sikre videreføring og utvikling av velferd og velstand. Valgfaget produksjon av varer og tjenester skal bidra til å utvikle en kultur for entreprenørskap og et samfunn der skapertrang, kreativitet og innovasjon blir verdsatt. Valgfaget skal medvirke til å øke forståelsen for det lokale ressursgrunnlaget, og vise hvordan dette kan utnyttes på best mulig måte. Slik kan valgfaget styrke den sosiale, kulturelle og økonomiske verdiskapingen i samfunnet.

Opplæringen skal bidra til å utvikle kreativitet og skaperglede ved å stimulere elevenes interesser og styrke deres selvtillit og motivasjon for å lære. Opplæringen skal bidra til at elevene ser muligheter og utfordringer i lokalmiljøet og inspirere dem til å bruke kompetansen i og utenfor skolen. Elevene skal få praktisk trening i idéutvikling og med de prosessene som er nødvendige for å ferdigstille og tilby en vare eller en tjeneste.

Opplæringen skal være prosjektbasert og praktisk innrettet. Elevene skal få grunnleggende erfaring med entreprenørskap, og de skal etablere en virksomhet som

omfatter prosessen fra idé til ferdig produkt. Bruk av ulike læringsarenaer og samarbeid med forskjellige aktører i lokalsamfunnet er en del av opplæringen, der det er naturlig. Evne til samarbeid og kommunikasjon skal utvikles i praktisk samhandling med medelever og ev. andre aktører. Elevene skal oppøve evnen til kritisk tenkning gjennom de valg de må ta for å ferdigstille en vare eller en tjeneste.

Fra "Læreplan for valgfaget produksjon av varer og tjenester"

Elevbedrift er et pedagogisk program som dekker alle kompetansemålene i valgfaget produksjon av varer og tjenester. Ungt Entreprenørskaps pedagogiske materiell leder læreren og elevene gjennom ulike faser i elevbedriftsarbeidet. Ungt Entreprenørskap tilbyr i tillegg lærerkurs og bistår lærerne etter behov. Flere fylker har egne messer for elevbedrifter hvor elevene får mulighet til å vise fram arbeidene sine.

Elevbedrift i valgfaget

Over: Handlenett i fine farger. Nettene kan brukes igjen og igjen, er vaskbare og erstatter bærepøsen.

Under: Elevbedriften Unghjelp EB formidler småjobber.

Elevbedrift er et pedagogisk program hvor elever i ungdomsskolen erfarer hva det innebærer å starte, drive og avvikle sin egen minibedrift, med skolens lærer og en eller flere eksterne ressurspersoner som veiledere. Elevbedrift dekker alle kompetansemålene i valgfaget produksjon av varer og tjenester, og det dekker også en rekke kompetansemål i andre fag, som norsk, matematikk, naturfag, samfunnsfag og utdanningsvalg.

I tillegg til å gi elevene en grunnleggende forståelse av innhold og prosess i hvordan starte, drive og avvikle en elevbedrift, er det lagt vekt på at de får trening i å:

- kunne se ressurser, behov og muligheter i eget nærmiljø
- tenke og jobbe kreativt
- samarbeide og fungere i team
- stole på seg selv
- utnytte egne kunnskaper, erfaringer og nettverk

Elevbedrift er delt inn i seks faser med en rekke erfaringsbaserte læringsaktiviteter:

I seks faser går elevene gjennom prosessen fra etablering til avvikling av elevbedriften. Det pedagogiske ressursmateriellet er utarbeidet på bakgrunn av erfaringer gjennom flere år og består av en lærerveiledning og nettbaserte tips, øvelser, skjemaer og eksempler. Materiellet for lærere og elever ligger i EB-løypa på www.ue.no. Ressursmateriellet er knyttet til hver fase.

Fase 1: Informasjon og motivasjon

Fase 2: Idéutvikling

Fase 3: Organisering og etablering

Fase 4: Drift (økonomi, markedsføring, produksjon, salg)

Fase 5: Avvikling

Fase 6: Evaluering

Elevbedrift er et lagspill der elevene jobber sammen mot et felles mål. Grunnlaget for elevbedriften er elevenes egne ideer, og gruppen må sammen sette seg mål for hva de ønsker å få til og oppnå. I den påfølgende prosessen inngår ulike øvelser som utvikler elevenes kreativitet på veien mot en forretningsidé.

Det må bestemmes hvem som skal ha ansvaret for hva og hvordan alt skal samordnes. I en elevbedrift som skal jobbe med produksjon av varer og tjenester, er det mange roller som skal bekles. Mange velger å la elevene søke seg til stillinger i elevbedriften. Varierte arbeidsmåter og praktiske tilnærminger bidrar også til at basisferdigheter blir stimulert. I tillegg til kreativt arbeid må medlemmene i elevbedriften forholde seg til priskalkyler, budsjett og regnskap. De får trening i å skrive forretningsplan og å utforme markedsundersøkelser, for å nevne noe.

Fra ”Læreplan for valgfaget produksjon av varer og tjenester”

Hovedområder

Valgfaget er strukturert i to hovedområder: idéutvikling og produksjon. Hovedområdene utfyller hverandre og må ses i sammenheng.

Idéutvikling

Proessen fra å utvikle en forretningsidé til å etablere en virksomhet er sentralt i dette hovedområdet. Elevene i en elevbedrift skal identifisere ulike behov for varer og tjenester i lokalsamfunnet og vurdere hvordan et av behovene kan tilfredsstilles gjennom å finne opp og lage et nytt produkt eller ved å videreutvikle et produkt som allerede eksisterer.

Produksjon

Dette hovedområdet omhandler prosessen med å planlegge, produsere og markedsføre varene eller tjenestene fram til de kan leveres. Området innbefatter erfaring med å utnytte lokale ressurser i tillegg til budsjettering og regnskap.

Timetall

Valgfaget produksjon av varer og tjenester: 57 årstimer. Timetallet er oppgitt i enheter à 60 minutter.

Grunnleggende ferdigheter: De grunnleggende ferdighetene er integrert i kompetansemålene på fagets premisser.

Kompetansemål

Idéutvikling

Mål for opplæringen er at eleven skal kunne

- identifisere behovene for varer og tjenester i lokalsamfunnet gjennom strukturerte undersøkelser
- vurdere hvordan behovene kan tilfredsstilles gjennom nye varer og tjenester eller ved å videreutvikle dem som allerede eksisterer
- utvikle en forretningsidé og etablere en virksomhet

Produksjon

Mål for opplæringen er at elevene skal kunne

- planlegge, produsere, markedsføre og tilby en vare eller tjeneste til en definert målgruppe
- sette opp et enkelt budsjett og regnskap for arbeidet
- utnytte ressurser i lokalsamfunnet på en hensiktsmessig måte

FRAMTID - SAMSPILL - SKAPERGLEDE

**UNGT
ENTRE
PRENØR
SKAP**

Ungt Entreprenørskap Norge

Postboks 5250 Majorstua

0303 OSLO

Tlf: 23 08 82 10

E-post: ue@ue.no

www.ue.no

 A member of
JA Worldwide